

2. SVĚTOVÁ VÁLKA

1940

VY_32_INOVACE_DE_PN_06

Sada: Dějiny 20. století

Téma: 2. SVĚTOVÁ VÁLKA

Autor: Mgr. Pavel Peňáz

Předmět: Dějepis

Ročník: 4. ročník

Využití: Prezentace určená pro výklad a opakování

Anotace: Rok 1940 je útočnou válkou Hitlera směrem na západ. Prezentace pojednává o jeho přípravě a realizaci

Gymnázium Vincence Makovského
se sportovními třídami Nové Město na Moravě

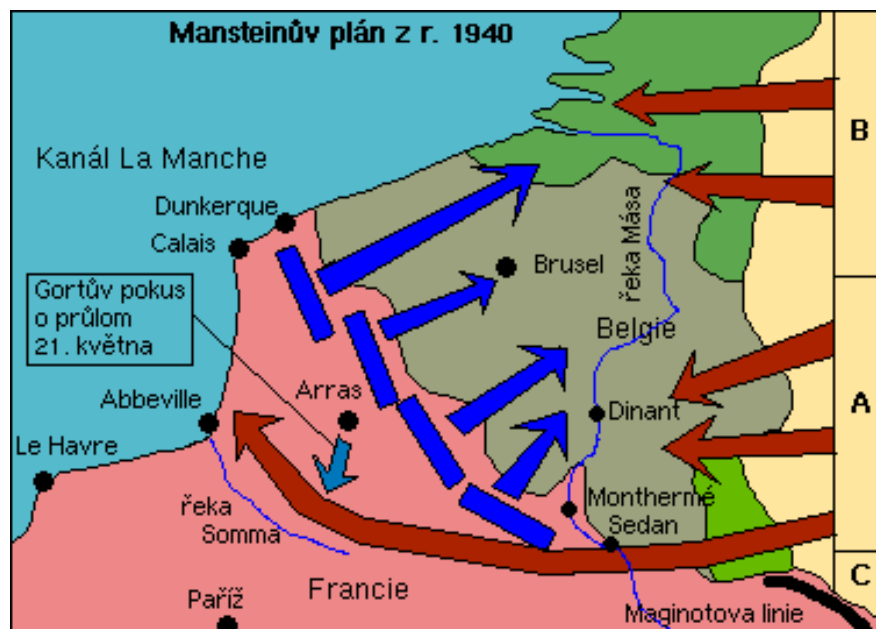
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ÚTOK HITLERA NA ZÁPAD

- duben 1940 – za jeden den obsazeno bez boje Dánsko, je dobyto i Norsko (velké boje o Narvik, dosazena kolaborantská vláda v čele Vidkun Quisling) – zajištění zásobování po moři
- Hitler má zajištěn také dopravu švédské železné rudy

FALL GELB (ŽLUTÝ PLÁN)

- autorem Erich von MANSTEIN
- útok vedený přes Belgii a Nizozemí dvěma skupinami, třetí měla Francouzům a Britům vpadnout do zad přechodem přes „neprostupné“ Ardeny

- 10. květen – novým britským premiérem se stává Winston Churchill - „*Mohu vám slíbit pouze krev, pot a slzy.*“
- 10. květen – zahájen útok na země Beneluxu
- rychlý útok na Holandsko – vybombardování Rotterdamu - za 5 dní kapituje, královna Vilemína utíká do britského exilu
- Belgie se brání déle, avšak velmi překvapivým krokem byla kapitulace krále Leopolda III. (nezákonné, proti rozhodnutí vlády) – 27. května 1940 – Leopold III. odmítá odejít do exilu, je držen v německém domácím vězení
- rychlý německý postup na Francii, snaha odříznout spojenecké jednotky – jedinou možností je evakuace

OPERACE DYNAMO

- ústup britských expedičních sborů k přístavu Dunukerque
- 24. května však Hitler vydal rozkaz zastavit postup směrem k Dunkerque – proč? – odpočinek a opravy, doplnění zásob (tanky měly velký předstih před konvoji se zásobami), víra v sílu Luftwaffe - útok byl obnoven až 27. května (kapitulace Belgie)
- oslabení Spojenci přesto byli připraveni bránit svůj ústup
- do 4. června se podaří evakuovat asi 340 000 lidí
- záchrana britské armády a části francouzské a belgické
- Němcům zůstala na pobřeží veškerá munice, zbraně, tanky, děla

PORÁŽKA FRANCIE

- nejlepší francouzské jednotky už byly poraženy nebo evakuovány, o porážce Francie tak bylo takřka rozhodnuto – nebylo možné udržet dlouhou frontu napříč Francií
- Francouzi už byli bez záloh a velitelé se cítili zrazeni Brity, kteří podle nich zbaběle utekli od Dunkerque
- situace se ještě zhoršila 10. června, kdy Francii a Británii vyhlásila válku Itálie (její útok ale skončil pohromou)
- francouzská vláda uprchla do Bordeaux a vyhlásila Paříž za otevřené město, aby předešla jejímu zničení
- Britové a Francouzi stáhli všechny dostupné vojáky přes přístavy Le Havre a Cherbourg do Británie (Operace Ariel)

- 22. června byly poraženy poslední francouzské jednotky a byla podepsána kapitulace v Compiègne ve stejném vagónu jako v roce 1918
- Francie rozdělena na S (obsazen německou armádou) a J (sídlo ve Vichy – kolaborantská vláda v čele s maršálem Petainem)

FRANCE OCCUPIED BY AXIS POWERS 1940-1944

R. BOTEV, JUNE 10 2005

OPERACE SEELOWE - LVOUN

- bitva o Británii – červenec – říjen 1940
- Německým cílem bylo původně zničit britské letectvo pomocí útoků na jeho základny, vojenské továrny a infrastrukturu.
- Po odvetných útocích britského letectva na Německo, které se však nemohli svým rozsahem německým útokům rovnat, přikročili Němci k útokům na britská města.
- Ničivé bombardování Británie s důrazem na Londýn mělo za úkol podlomit morálku Britů.
- V řadách britské RAF (Royal Air Force – Královské letectvo) bojovali kromě britských pilotů také Poláci, Češi (310. a 312. stíhací peruť), Kanadáné, a mnoho dalších.

- Při této bitvě sehrála důležitou roli radiolokační síť (radar byl tehdejší technickou novinkou, předtím nebylo možné zvláště v noci zjistit a připravit se na útok nepřítele).
- Morálka Britů nebyla zničena, naopak byla spíše posílena. Poté, co bitva o Anglii skončila, zcela právem vyřkl Winston Churchill *„Ještě nikdy v dějinách lidských zápasů nedlužilo tolik lidí tak mnoho několika málo jedincům.“*
- do bitvy se zapojily i 310. a 312. čs. stíhací perutě a 311. čs. bombardovací peruť, sestřelili 56 nepřátelských letadel za cenu 7 padlých
- **Josef František**, který patřil pod 303. polskou stíhací peruť, se stal se 17 sestřely ***nejúspěšnějším stíhačem bitvy*** – zahynul 8. října 1940 při přistání

DALŠÍ VÝVOJ

- 27. září 1940 podepsalo Německo, Itálie a Japonsko tzv. „Pakt tří“, který byl nasměrován proti Spojenému království a Spojeným státům. Na podzim téhož roku se k ose přidalo oficiálně také Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Slovensko a Finsko.
- V září 1940 **Italové napadli Egypt** – strategicky důležité britské území – ale byli zatlačeni zpátky do Libye. Na pomoc jim Hitler poslal oddíl zvaný Afrikakorps v čele s generálem Erwinem Rommelem (přezdívaným „liška pouště“). Neúspěchy italské armády v Severní Africe vedly nejprve k užší spolupráci s Němci, později víceméně k plnému podřízení válečným cílům německé Třetí říše.

- V **Chorvatsku** byl za pomoci Osy vytvořen kolaborantský fašistický režim. Velkou roli zde sehrála silná fašistická organizace zvaná **Ustašovci** – podnikli mj. atentát na jugoslávského krále ve Francii. V čele fašistického režimu stál Ante Pavelić. Ustašovci podnikli mj. atentát na jugoslávského krále Alexandra I. Karadjordjeviće ve Francii
- Snažili se vyhladit Srby, Židy a Romy. Postavili několik koncentračních táborů (např. Jasenovac). Počet obětí ustašovského režimu není přesně znám, ale odhaduje se přibližně na 500 tisíc Srbů, 30 tisíc Židů a 40 tisíc Romů. Dalších asi 250 tisíc Srbů vyhnali ze svého území.
- Režim byl k těmto svým nepřátelům často brutálnější než Němci v rámci koncentračních táborů.

ZDROJE

- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.10.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gelb_manstein.gif
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.10.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_183-H01757,_Erich_von_Manstein.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.10.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vichy_France_Map.jpg?uselang=cs
- <http://makinghistoryfun.wordpress.com/2010/01/04/wwii-docs/>
- Kuklík, Jan, Kuklík, Jan. *Dějepis pro gymnázia a střední školy 4. Nejnovější dějiny*. Praha: SPN, 2002.
- SOCHROVÁ, Marie. *Dějepis II. v kostce: pro střední školy*. Praha: Fragment, 2008